

Postanowienie nr 450/RT/2025

Organ wydający Zarząd Województwa Śląskiego

W sprawie uzgodnienia projektu planu ogólnego gminy Lipowa w zakresie zgodności z zadaniami samorządowymi służącymi realizacji inwestycji celu publicznego określonymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ oraz uwzględnienia rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym, a także uwzględnienia ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+;

(Pismo Wójta Gminy Lipowa, znak RIR.6720.6.2025.DC z 13.05.2025 r.)

Na podstawie art. 106 § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 572), oraz art. 13i ust. 3 pkt 5 lit.b, art. 24, art. 25 ust. 2 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.)

Zarząd Województwa Śląskiego w składzie:

1. Marszałek Województwa	– Wojciech Saługa - obecny
2. Wicemarszałek Województwa	– Leszek Pietraszek - obecny
3. Wicemarszałek Województwa	– Grzegorz Boski - obecny
4. Członek Zarządu Województwa	– Joanna Bojczuk - obecna
5. Członek Zarządu Województwa	– Rafał Adamczyk - obecny

Postanawia odmówić uzgodnienia projektu planu ogólnego gminy Lipowa

Uzasadnienie:

Wójt Gminy Lipowa, pismem znak RIR.6720.6.2025.DC z 13.05.2025 r., przedłożył Zarządowi Województwa Śląskiego do uzgodnienia projekt planu ogólnego gminy Lipowa (dalej zwany projektem planu ogólnego). W dniu 20.05.2025 r. pismem znak RT-RPP.7634.5.47.2025 Zarząd Województwa Śląskiego zwrócił się do Wójta Gminy Lipowa o zmianę wyznaczonego terminu uzgodnienia projektu planu ogólnego z 14 na 30 dni.

Zgodnie z przepisem art. 42 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (zwanej dalej Ustawą o planowaniu) sejmik województwa uchwala plan zagospodarowania przestrzennego województwa.

Plan województwa jest aktem planowania określającym zasady organizacji przestrzennej województwa.

Plan województwa musi uwzględniać ustalenia wynikające z różnego typu aktów planowania specjalistycznego, dotyczące m. in. ochrony przyrody, środowiska i krajobrazu. Zagadnienia, które obligatoryjnie powinny się znaleźć w planie województwa określa przepis art. 39 ust. 3 Ustawy o planowaniu, natomiast mogą one zostać rozszerzone, w zakresie spraw zależnych od woli samorządu województwa, ze względu na prowadzoną regionalną politykę przestrzenną. Jednocześnie zapisy planu województwa muszą być spójne ze strategią rozwoju województwa.

W związku z powyższym Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 (zwany dalej Planem 2020+, opublikowany w Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r. poz. 4619) określa podstawowe

elementy układu przestrzennego, ich zróżnicowanie i wzajemne relacje. Głównymi elementami części tekstowej są: Diagnoza stanu, Wyzwania polityki przestrzennej województwa oraz Ustalenia.

Plan 2020+ wiąże organy gminy w zakresie planowania lokalnego, zgodnie z art. 13a ust. 1 oraz art. 13b pkt 2 Ustawy o planowaniu, organ gminy ma obowiązek sporządzić projekt planu ogólnego gminy, uwzględniając m.in. ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Projekt planu ogólnego podlega uzgodnieniu z Zarządem Województwa zgodnie z art. 13i ust. 3 pkt 5 lit b w związku z art. 13b pkt 2. Uwzględnienie ustaleń Planu 2020+ w projekcie planu ogólnego powinno następować nie na podstawie deklaracji organu sporządzającego projekt planu ogólnego, lecz z czynnym udziałem Zarządu Województwa Śląskiego, który w trybie uzgodnienia wyraża akceptację co do sposobu uwzględnienia ustaleń Planu 2020+ w projekcie planu ogólnego.

Ustalenia Planu 2020+ zawarte są w rozdziale III (str. 70) i składają się na nie:

- 1) Cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji (Rozdz. III.3 – str. 73÷96);
- 2) Zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych (Rozdz. III.4 – str. 97÷104);
- 3) Zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 7 – str. 105÷109);
- 4) Inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 8 – str. 110÷111);
- 5) Inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI - Rozdz. III.5; Tabela nr 9 – str. 112÷116);
- 6) Inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (Rozdz. III.5; Tabela nr 10 – str. 117÷118).

Przepis art. 24 ust.1 ustawy o planowaniu stanowi: „Organy (...) w zakresie swojej właściwości rzeczowej lub miejscowej, opiniują i uzgadniają, na swój koszt, odpowiednio projekt planu ogólnego (...)”.

W związku z powyższym Zarząd Województwa Śląskiego poddał analizie przedmiotowy projekt planu ogólnego w zakresie zgodności z ustaleniami Planu 2020+.

Przyjęte w Planie 2020+ cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji (Rozdz. III.3 – str. 73÷96), odnoszą się do obszaru przedmiotowego projektu planu ogólnego, w następującym zakresie:

- Cel 1 Nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji (kierunek 1.3),
- Cel 2 Szanse rozwojowe mieszkańców – Zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych (kierunek 2.1 i 2.3);
- Cel 3 Przestrzeń – zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego (kierunek 3.1 i 3.3),
- Cel 4 Relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu.

Plan 2020+ reguluje zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych (Rozdz. III.4 – str. 97÷104) będące regułami wdrażania polityki przestrzennej województwa w odniesieniu do specyfiki poszczególnych obszarów oraz celów rozwoju i zasad polityki przestrzennej województwa. Obszar objęty projektem planu ogólnego zawiera się w następujących obszarach funkcjonalnych:

- wiejskim obszarze funkcjonalnym,
- obszarze górskim,
- obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi,
- obszarze cennym przyrodniczo,
- obszarze ochrony krajobrazów kulturowych,
- obszarze ochrony i kształtowaniu zasobów wodnych.

Organ stwierdza, że na obszarze objętym projektem planu ogólnego:

- 1) nie występują zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (posiadające potencjalne finansowanie, ujęte w WPF, RPOWSI) - Tabela nr 7 (ww. pkt. 3);
- 2) mogą zostać zlokalizowane inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Tabela 8) – pn. „Modernizacja linii kolejowych”, „Budowa S46”, „Budowa sieci dróg/tras rowerowych” oraz „Budowa centrów przesiadkowych (ww. pkt 4);

- 3) nie występują inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI.) – Tabela 9 (ww. pkt 5);
- 4) nie występują inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów właściwego ministra lub sejmik województwa – Tabela 10 (ww. pkt 6).

Organ dokonał analizy projektu planu ogólnego, w trakcie której stwierdzono, iż **zawiera zapisy niezgodne z niektórymi ustaleniami Planu 2020+.**

- I. W projekcie planu ogólnego wyznaczono strefy infrastrukturalne 4SI, 5SI, 6SI, 7SI i 8SI, które zgodnie z uzasadnieniem planu ogólnego obejmują tereny pod projektowaną kolej linową. Trzeba wskazać, że obszar na którym zostały wyznaczone ww. strefy, znajduje się w granicach form ochrony przyrody tj. Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz obszaru siedliskowego Natura 2000 Beskid Śląski i wyróżnia się szczególnymi walorami przyrodniczymi. Ponadto strefy zostały wyznaczone w obrębie obszaru węzłowego korytarzy ekologicznych ssaków kopytnych i drapieżnych Beskid Śląski, a częściowo także w ponadregionalnym korytarzu ptasim Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego. Strefy te zlokalizowane są również w ostoi florystyczno-mykologicznej i faunistycznej Beskid Śląski wskazanej w opracowaniu ekofizjograficznym do Planu 2020+. W opracowaniu wśród zaleceń użytkowania i zagospodarowania dla ostoi florystyczno-mykologicznej wskazano m.in. zachowanie terenów leśnych. Z kolei dla ostoi faunistycznej zapisano m.in. prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej oraz ograniczenie intensywnej turystyki, zwłaszcza zakaz turystyki ekstremalnej. Realizacja inwestycji w wyznaczonych strefach doprowadzi do zniszczenia i fragmentacji siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt, w tym stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 lub pogorszenia ich stanu zachowania, a prawdopodobnie także pogorszenia funkcji korytarzowej tego terenu. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że przebieg kolei linowej został wyznaczony w pobliżu jaskiń, które mogą stanowić siedlisko nietoperzy. Zarówno hałas, jak i drgania wywoływane funkcjonowaniem kolei mogą prowadzić do ich płoszenia.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że projekt planu ogólnego narusza zasady zagospodarowania przyjęte w Planie 2020+ dla:

1. obszaru cennego przyrodniczo:

- a) utrzymanie aktualnego użytkowania na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, których zasoby są uzależnione od prowadzonej ekstensywnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej i mają istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 1, str. 100 Planu 2020+),
- b) wzmacnianie funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 2, str. 100 Planu 2020+),
- c) zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych i korytarzy ekologicznych, w tym w obszarze dolin rzecznych (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 3, str. 100 Planu 2020+),
- d) preferowanie ekoturystyki (turystyka przyrodnicza) na obszarach chronionych i obszarach cennych przyrodniczo szczególnie podatnych na degradację (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 4, str. 100 Planu 2020+),
- e) optymalizowanie stopnia zagospodarowania turystycznego i powiązania go z naturalną chłonnością środowiska, w tym wyznaczanie stref wyłączonych z użytkowania turystycznego (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 5, str. 100 Planu 2020+),
- f) planowanie inwestycji z uwzględnieniem ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych, a w przypadku niemożliwych do uniknięcia kolizji stosowanie działań minimalizujących (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 6, str. 100 Planu 2020+);

2. wiejskiego obszaru funkcjonalnego, dla którego przyjęto w szczególności zasadę rozwoju turystyki i agroturystyki z uwzględnieniem minimalizacji konfliktów środowiskowych (Rozdział III.4. Zasady dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego, punkt 18, str. 99 Planu 2020+).

- II. Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy infrastrukturalne 4SI, 6SI i 7SI zostały wyznaczone na obszarach występowania osuwisk i obszarach zagrożonych występowaniem ruchów masowych. Pomimo, iż osuwiska te w bazie SOPO zostały zaklasyfikowane jako

nieaktywne (tzn. aktywność osuwiskowa nie występowała w okresie ostatnich 50 lat), to nie można wykluczyć wznowienia ich aktywności. Z objaśnień do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi wynika, że możliwość odnowienia niektórych osuwisk lub ich części jest związana głównie z wycinką lasów w górnych partiach masywów górskich (w tym na obszarach „starych” osuwisk) i może nastąpić po okresach nawalnych lub długotrwałych opadów. W związku z powyższym należy stwierdzić, że projekt planu ogólnego narusza zasadę przyjętą w Planie 2020+ dla **obszaru górskiego**, dla którego przyjęto w szczególności zasadę wyłączania z zabudowy oraz przeznaczania pod użytkowanie leśne lub rolne terenów na obszarach objętych powierzchniowymi ruchami masowymi gruntu (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru górskiego, punkt 5, str. 99 Planu 2020+).

- III. W profilu funkcjonalnym strefy otwartej 77SO wprowadzono możliwość lokalizacji terenów elektrowni słonecznych. Strefa 77SO obejmuje obszar o powierzchni niemal 35 ha, na którym występują cenne gleby chronionych klas bonitacyjnych IIIa i IIIb. W związku z tym należy stwierdzić, że projekt planu ogólnego narusza zasadę przyjętą w Planie 2020+ dla **wiejskiego obszaru funkcjonalnego**, dla którego przyjęto w szczególności zasadę ochrony obszarów o wysokim potencjale glebowym przed ich nierolniczym użytkowaniem (Rozdział III.4. Zasady dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego, punkt 6, str. 98 Planu 2020+).

Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, wiejskiego obszaru funkcjonalnego i obszaru górskiego wpisują się w Cel 3 - Kierunek 3.1 – Ochrona zasobów środowiska (Rozdział III.3. Cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji, Kierunek 3.1 Ochrona zasobów środowiska, punkty 1, 4, 8 i 9, str. 85 Planu 2020+) co dowodzi sprzeczności projektu planu ogólnego również w tej materii.

Wskazane w punktach od I do III niezgodności wynikają ze sprzeczności z ogólnymi zasadami gospodarowania przestrzenią takimi jak:

1. Otwarte tereny zielone i wody są pełnoprawnymi formami użytkowania terenu i stanowią zielono-niebieską infrastrukturę regionu, a nie rezerwę inwestycyjną pod infrastrukturę techniczną (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 4, str. 97 Planu 2020+).
2. Decyzje o zmianie użytkowania terenu trzeba podejmować ostrożnie, tak aby nie utracić wartości przestrzeni (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 10, str. 97 Planu 2020+).

Warunkiem koniecznym do realizacji polityki przestrzennej gminy Lipowa, stosownie do przepisów prawa, jest uwzględnienie treści Planu 2020+. Zarząd Województwa Śląskiego wskazał przyczyny zakwestionowania projektu planu ogólnego, jak również powiązał je z zakresem uzgodnienia tj. Planem 2020+. Organ wykazał, że materia, której zarzuty dotyczą, mieści się w kompetencjach Organu współdziałającego i w wyznaczonym normatywnie zakresie dokonywanego przezeń uzgodnienia. Brak zgodności projektu planu ogólnego z Planem 2020+ we wskazanych powyżej obszarach winien skutkować wydaniem przez Zarząd Województwa rozstrzygnięcia odmawiającego uzgodnienia projektu planu ogólnego gminy Lipowa.

Mając powyższe na względzie Zarząd Województwa Śląskiego postanawia odmówić uzgodnienia przedmiotowego projektu planu ogólnego. Jednocześnie informuje, iż uzgodnienie projektu planu ogólnego może nastąpić po dokonaniu korekt wskazanych wyżej niezgodności wynikających z zapisów Planu 2020+ i ponownym jego przedłożeniu do uzgodnienia.

Pouczenie

Na podstawie art. 141 Kodeksu postępowania administracyjnego na postanowienie przysługuje stronie zażalenie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach za pośrednictwem organu, który je wydał, w terminie siedmiu dni od dnia jego doręczenia.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Lipowa
2. kopia a/a